ASSESSMENT OF HOSPITAL PHARMACIST PROFESSIONAL COMPETENCY AND VALUE PROPOSITION OF OUTPATIENT PHARMACY SERVICE

SIRILUCK ROJSUTEE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE IN PHARMACY
(PHARMACY ADMINISTRATION)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2007

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การประเมินสมรรถนะทางบทบาทวิชาชีพของเภสัชกรโรงพยาบาลและคุณค่างานของงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก (ASSESSMENT OF HOSPITAL PHARMACIST PROFESSIONAL COMPETENCY AND VALUE PROPOSITION OF OUTPATIENT PHARMACY SERVICE)

สิริลักษณ์ โรจน์สุธี 4737717 PYPA/M

ภ.ม. (บริหารเภสัชกิจ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: มนทรัตม์ ถาวรเจริญทรัพย์, Ph.D, ชะอรสิน สุขศรีวงศ์, Dr.PH., ภัทนี สามเสน, MD.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสมรรถนะทางบทบาทวิชาชีพของเภสัชกรโรงพยาบาลและคุณค่าของงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอกในมุมมองของเภสัชกรและผู้ป่วย(ผู้มารับบริการ) โดยทำการเก็บข้อมูลจากเภสัชกรที่ปฏิบัติงานบริการจ่ายยาผู้ป่วยนอก 83 รายโดยใช้แบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ผู้ป่วย 327 ราย ที่มารับบริการดังกล่าว ระหว่างเดือนมกราคมถึงเมษายน ปี 2550

จากการประเมินสมรรถนะของเภสัชกรพบว่า จำนวนและร้อยละของเภสัชกรที่มีความสามารถในสมรรถนะระดับที่1, 2 และ 3 คือ 64 (84.2%), 60 (77.9%) และ 49 (62.0%) ตามลำดับ ในขณะที่จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยที่รับรู้ต่อสมรรถนะของเภสัชกรที่ระดับ1, 2 และ 3 คือ 63 (20.9%), 52 (16.8%) และ 49 (15.9%) ตามลำดับ

จากผลการศึกษาพบว่า 3 กิจกรรมที่เภสัชกรให้ความสำคัญสูงสุด ได้แก่ “การอ่านคำสั่งแพทย์ในใบสั่งยา” และ “การตรวจสอบยาที่จัดให้ถูกต้อง” “การตรวจสอบการสั่งใช้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง” และ “การสอนผู้ป่วยใช้ยาที่มีเทคนิคพิเศษ” ในขณะที่ผู้ป่วยให้ความสำคัญสูงสุดต่อ “การตรวจสอบวันหมดอายุของยา” “การอ่านคำสั่งแพทย์ในใบสั่งยา” “การตรวจสอบความเหมาะสมของการสั่งยา” และ “การตรวจสอบการสั่งใช้ยาที่ต้องระมัดระวังสูง” สำหรับ 3 กิจกรรมแรกที่ได้รับคะแนนระดับความสามารถสูงสุดในมุมมองของเภสัชกร ได้แก่ “การตรวจสอบยาที่จัด” “การอ่านคำสั่งแพทย์ในใบสั่งยา” และ “การส่งมอบยาพร้อมให้คำแนะนำวิธีใช้ยาแบบทางเดียว” ส่วนกิจกรรมที่ผู้ป่วยให้คะแนนระดับความสามารถสูงสุดได้แก่ “การใช้คอมพิวเตอร์ในการพิมพ์ฉลากยา” และ “การส่งมอบยา” สำหรับกิจกรรมที่ผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าปฏิบัติโดยเภสัชกรหรือไม่ คือ “การรายงานอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา” “การออกบัตรเตือนเรื่องยา” และ “การประเมินอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา”

เภสัชกรควรแสดงบทบาททางวิชาชีพให้ชัดเจนและเพิ่มพูนสมรรถนะทางบทบาทวิชาชีพในเรื่องต่างๆ ให้มากขึ้นโดยเฉพาะเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วย

180 หน้า

ASSESSMENT OF HOSPITAL PHARMACIST PROFESSIONAL COMPETENCY AND VALUE PROPOSITION OF OUTPATIENT PHARMACY SERVICE.

SIRILUCK ROJSUTEE 4737717 PYPA/M

M.Sc. in Pharm (PHARMACY ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORS: MONTARAT THAVORNCHAROENSAP, Ph.D.,
CHA-ONCIN SOOKSRIWONG, Dr.PH., PATTHANEE SAMSEN, MD.

ABSTRACT

The purposes of this study were to assess hospital pharmacists' competency, pharmacists' performance and the importance of pharmacy services in the outpatient department from the viewpoint of patients and pharmacists. Data were collected from 83 pharmacists who worked at outpatient department using a self-administered questionnaire. Face-to-face interviews were conducted with 327 patients who received service at the patient department of Siriraj hospital during January to April 2007.

From the viewpoint of pharmacists, 64 pharmacists (84.2%) indicated that they were able to perform all tasks listed in the competency level 1 (Basic skill in dispensing), while 60 pharmacists (77.9%), and 49 pharmacists (62.0%) indicated that they were able to perform all tasks listed in the competency level 2 (Advance skill in dispensing management), and level 3 (Ability in planning and analyzing system), respectively. On the other hand, from the viewpoint of patients, about 63 (20.9%), 52 (16.8%), and 49 (15.9%) of the patients perceived that the pharmacists were able to perform all tasks listed in competency levels 1, 2, and 3, respectively.

The first three tasks that were importance in pharmacist's perception were *"transcribing the prescription"*, *"checking pre-dispensing drug"*, *"checking the appropriateness of high alert drug prescription"*, and *"instructing patients to use special dosage form"*. The first three tasks that were of importance in the patient's perception were- *"inspecting the expiry date of drugs in sub-stock area"*; *"transcribing the prescription"*; *"checking appropriateness of prescription"*; and *"checking appropriateness of high alert drug prescription"*.

When looking at the performance from pharmacists' perspective, the highest performance score was found in the following tasks- *"checking pre-dispensing drug"*, *"transcribing prescription"*, and *"one-way drug dispensing"*. The highest performance score from the patient's point of view were- *"be able to use computer program in drug dispensing process"*; *"one-way drug dispensing"; and "evaluating drug use ability using prime questions"*. The tasks that most of the patients were not sure if the pharmacists performed or not were- *"doing an ADR report"*; *"generating drug allergy card and after confirm the allergic symptom with physician"*; and *"being able to evaluate ADR, e.g. using evaluated form"*(25.9%).

Pharmacists should improve the in professional competency in several areas, particularly, the areas that are relevant to patients' needs. Also, to promote the recognition and acceptance of the profession, pharmacists should pay more attention to improving and enhancing the understanding of patients regarding the pharmacist's roles and responsibilities.

KEY WORDS: COMPETENCY/ VALUE PROPOSITION/ IMPORTANCE-PERFORMANCE ANALYSIS

180 P.